

10 Αυγούστου 1920

Η Ελλάδα των πέντε θαλασσών

Η είσοδος της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, στο πλευρό της Αντάντ, σήμανε την ενίσχυση του μετώπου της Μακεδονίας. Στη μάχη της Τζέρνας, στις 15 Σεπτεμβρίου 1918, ο ελληνικός στρατός νίκησε τους Βουλγάρους και τους υποχρέωσε να επιστρέψουν στα προπολεμικά τους σύνορα. Λίγες μέρες αργότερα, ο πόλεμος τελείωσε και η Ελλάδα κάθισε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων από την πλευρά των νικητών. Έτσι, ελευθερώθηκε η Δυτική Θράκη που κατείχαν οι Βούλγαροι και άρχισαν οι διαπραγματεύσεις με την Τουρκία.

Στις 10 Αυγούστου 1920, υπογράφηκε η συνθήκη των Σεβρών. Με αυτήν, η Ελλάδα έπαιρνε την Ανατολική Θράκη, έφτανε ως την Τσαλτάντζα και η Τουρκία περιοριζόταν στην Κωνσταντινούπολη και τα προάστια της. Στην Ελλάδα κατακυρωνόταν και η Σμύρνη, στη Μ. Ασία. Με την ίδια συνθήκη, η Γαλλία πήρε τη Συρία και τα Άδανα, η Αγγλία τη Μεσοποταμία και τις πετρελαιοπηγές του Ιράκ (βλ. 19.5.1935) και η Ιταλία την Αττάλεια.

Ο Βενιζέλος γύρισε στην Αθήνα τροπαιούχος, αναγγέλλοντας: «Σας φέρνω την Ελλάδα των πέντε θαλασσών και των δύο ηπείρων». Οι αντιβενιζελικοί του απάντησαν: «Την προτιμούμε μικρή αλλά έντιμη».

Σε ότι αφορούσε τα ελληνοτουρκικά, η συνθήκη των Σεβρών δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Ο Βενιζέλος έχασε τις επόμενες εκλογές, ο βασιλιάς Κωνσταντίνος ξαναγύρισε, οι σύμμαχοι της Αντάντ δεν αναγνώρισαν το νέο καθεστώς και, στην Τουρκία, ξέσπασε η επανάσταση του Μουσταφά Κεμάλ. Αντί για την Ελλάδα των πέντε θαλασσών, η χώρα οδηγήθηκε στη μικρασιατική καταστροφή.

1627: Ο Καρδινάλιος Ρισελιέ της Γαλλίας με βασιλικά στρατεύματα, ξεκινά την πολιορκία των Ουγενότων στο οχυρό τους στη Λα Ροσέλ. Το οχυρό έπεσε 14 μήνες αργότερα, τον Οκτώβριο του 1628.

1792: Συλλαμβάνεται ο βασιλιάς Λουδοβίκος ΙΣΤ΄ της Γαλλίας, καθώς πλήθος κόσμου είχε κατακλύσει τα Ιλίσια Πεδία στο Παρίσι, σφάζοντας την Ελβετική Φρουρά. Η μοναρχία αναστέλλεται.

1810: Γεννιέται ο Καμίλ Μπενσό, κόμης Καβούρ. Ως πρωθυπουργός του Βικτορα Εμμανουήλ του Πεδεμόντιου, εργάστηκε για την πολιτική ένωση των ιταλικών κρατιδίων. Πέθανε στις 6 Ιουνίου 1861, πριν να προλάβει να δει την ευόδωση των προσπαθειών του.

1821: Το Μισούρι προσαρτάται στις ΗΠΑ, ως η 24^η πολιτεία τους.

1874: Γεννιέται ο Χέρμπερτ Χούβερ, πολιτικός και 31^{ος} πρόεδρος των ΗΠΑ απ το 1929 ως το 1933. Δεν κατάφερε να αποτρέψει το μεγάλο κραχ του 1929. Πέθανε το 1964.

1904: Ο ρωσικός στόλος υφίσταται βαριές απώλειες όταν ο ιαπωνικός τον σταματά, ενώ προσπαθούσε να αποπλεύσει από το Πορτ Άρθουρ στη ναυμαχία της Κίτρινης Θάλασσας.

1913: Υπογράφεται η Συνθήκη του Βουκουρεστίου ανάμεσα στη Βουλγαρία και τις χώρες της Βαλκανικής Συμμαχίας (Ελλάδα, Σερβία, Μαυροβούνιο και Ρουμανία), δίνοντας τέλος στον Β΄ Βαλκανικό πόλεμο.

1940: Η φασιστική Ιταλία προκαλεί επεισόδιο σε βάρος της Ελλάδας με αφορμή το θάνατο του Αλβανού ληστή Νταούτ Χότζα και ουσιαστικά προαναγγέλλει το χτύπημα στην Τήνο και τον τορπιλισμό της Έλλης.

1995: Μηνύονται οι πρώην φίλοι από τον στρατό, Τίμοθι Μακ Βέι και Τέρι Νίκολς, για την βομβιστική ενέργεια στην Οκλαχόμα, εξαιτίας της οποίας, στις 19 Απριλίου, σκοτώθηκαν 168 άνθρωποι, ανάμεσα στους οποίους και 19 παιδιά. Στις 2 Ιουνίου 1997, ο Τίμοθι Μακ Βέι κρίθηκε ομόφωνα ένοχος. Εκτελέστηκε στις 11 Ιουνίου 2001. Ήταν η πρώτη εκτέλεση για ομοσπονδιακό αδίκημα στις ΗΠΑ, μετά το 1963.

2006: Η βρετανική αστυνομία ανακοινώνει ότι εξάρθρωσε τρομοκρατική οργάνωση που σχεδίαζε να ανατινάξει περίπου δέκα επιβατικά αεροπλάνα «εν πτήσει».

2014: Με 52% από τον πρώτο γύρο, ο Ταγίπ Ερντογάν εκλέγεται πρόεδρος της Τουρκίας, στην πρώτη άμεση εκλογή προέδρου από τον λαό.

Η 10^η Αυγούστου στον πολιτισμό

10 Αυγούστου 1846

Ινστιτούτο Σμιθόνιαν

Παιδί μιας ερωτικής περιπέτειας του Άγγλου Χουγκ Σμίθσον Πέρσι, 1^{ου} δούκα του Νορθούμπερλαντ, κατευθείαν απόγονου του βασιλιά Ερρίκου Ζ', ο Τζέιμς γεννήθηκε στο Παρίσι το 1765 και ίδρωσε ώσπου να αναγνωριστεί από τον πατέρα του. Σπούδασε στην Οξφόρδη, έγινε σπουδαίος επιστήμονας στη μεταλλουργία και έγραψε 27 συγγράμματα. Το ορυκτό σμιθσονίτης που φέρει το όνομά του είναι δική του ανακάλυψη. Πρόκειται για τον ανθρακικό ψευδάργυρο που κρυσταλλώνεται σε μικρούς ρομβοεδρικούς κρυστάλλους, έχει διάφορα χρώματα, ανάλογα με τις προσμείξεις και χρησιμοποιείται για την εξόρυξη του ψευδάργυρου. Ο ίδιος πέρασε μεγάλο μέρος της ζωής του σε ταξίδια ανά την Ευρώπη, προκειμένου να γνωρίσει επιστήμονες της εποχής του. Θυμωμένος με την περιπέτεια της γέννησης και της αναγνώρισής του, ρευστοποίησε ολόκληρη την περιουσία του και την

πέρασε στις Ηνωμένες Πολιτείες λέγοντας ότι κάποια στιγμή, ο κόσμος όλος θα γνωρίζει το όνομά του, ενώ κανένας δε θα θυμάται το Πέρσι και το Νορθούμπερλαντ.

Έκανε πράξη την απειλή του, κληροδοτώντας την περιουσία του σε ίδρυμα με σκοπό την ενίσχυση της έρευνας. Πέθανε στις 27 Ιουνίου 1829.

Γύρω από την κληρονομιά, παίχτηκαν πολλά παιχνίδια αλλά, τελικά, με απόφαση της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, ιδρύθηκε στις 10 Αυγούστου 1846 το Ινστιτούτο Σμιθόνιαν, ως κέντρο επιστημονικής έρευνας. Σήμερα, οι δραστηριότητές του απλώνονται από τον χώρο της φύσης και της τέχνης ως την αστροφυσική και την ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών σε μια πολυσχιδή δράση.

1675: Ο βασιλιάς της Αγγλίας, Κάρολος Β', εγκαινιάζει το παρατηρητήριο του Γκρίνουιτς που σκοπό είχε τη μελέτη των άστρων. Στις 13 Οκτωβρίου 1884, ορίστηκε ότι ο μεσημβρινός αριθμός 0, η νοητή γραμμή που ξεκινά από τον Βόρειο Πόλο και καταλήγει στον Νότιο, είναι αυτός που περνά από το αστεροσκοπείο του Γκρήνουιτς.

1787: Ο Μότσαρτ ολοκληρώνει τη σύνθεση της «Σερενάτας για Έγχορδα σε σολ μείζονα», γνωστής ως «Μια μικρή νυχτερινή μουσική».

1865: Γεννιέται ο Ρώσος συνθέτης, Αλέξανδρος Γκλαζούνοφ (οκτώ συμφωνίες, δύο κονσέρτα για πιάνο, τρία μπαλέτα κ.λπ.). Πέθανε στις 21 Μαρτίου 1936.

1928: Γεννιέται ο Αμερικανός τραγουδιστής και ηθοποιός, Έντι Φίσερ. Περισσότερο, είναι γνωστός για τους γάμους του με τις επίσης ηθοποιούς, Ντέπι Ρέινολντς και Ελίζαμπεθ Τέιλορ.

1966: Το «Όρμπιτερ 1» εκτοξεύεται από το Ακρωτήριο Κένεντι και γίνεται το πρώτο διαστημόπλοιο που μετέδωσε φωτογραφίες για τα πιθανά μέρη προσεδάφισης στη Σελήνη. Προσέκρουσε στην απομακρυσμένη πλευρά του πλανήτη στις 29 Οκτωβρίου.

2001: Ο χρυσός Ολυμπιονίκης του Σίδνεϊ, Κώστας Κεντέρης, κερδίζει με χρόνο 20".04 την κούρσα των 200 μ. στο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Στίβου, στον Καναδά, και γίνεται ο πρώτος Έλληνας (και ένας από τους ελάχιστους στον κόσμο) που κατακτά πρώτη θέση σε κάποιο αγώνισμα και στις δύο κορυφαίες διοργανώσεις του πλανήτη.

2018: Με άλμα 14,60 μ., η Βούλα Παπαχρήστου αναδεικνύεται πρωταθλήτρια Ευρώπης στο τριπλούν, στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες στο Βερολίνο.